

Kurucusu:
Dr. Mehmet Ali UZ

Yayın Kurulu:
Dr. Mehmet Ali UZ
Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU
Hasan YAŞAR
Ahmet ÇELİK
Ali IŞIK
Av. Serdar CEYLAN

CİLT: 24 • SAYI: 31
10 Aralık 2025 ÇARŞAMBA

KADEMİK

Sayfalar

Merhaba

/akademiksayfalar

www.merhabahaber.com

YURT DIŞINDAKİ MEVLEVİHANELER HAKKINDA GÜNCEL BİLGİLER - 1

Hazırlayan: Ahmet Kuş

“Türkiye Mevlevihaneleri Fotoğraf Albümü” ve “Dünya Mevlevihaneleri Fotoğraf Albümü” yayımlandığı günden bu yana aradan 20 yıl geçti. Bu uzun zaman içerisinde gerek Türkiye’deki gerekse yurt dışındaki mevlevihanelerde bazı değişiklikler oldu. Kitap ve belgeseli hazırlarken viran hâlde olan bazı mevlevihaneler restore edildi, tamamen yıkılanların bazıları yeniden inşa edildi. Bu arada o dönemde kitabımıza almadığımız bazı mevlevihaneleri de tespit ettik ve liste biraz daha genişledi. Mevlevihanelerde meydana gelen bu değişiklikler ve yayıncı kurumda kitabın mevcudunun kalmaması her iki projenin de yeniden ele alınmasını gündeme getirdi. Bu çalışmaya zemin oluşturmaları için tamamı ya da bir kısmı mevcut olan mevlevihaneleri tespit edip mevlevihaneler hakkındaki güncel bilgileri derledik ve okumakta olduğunuz bu yazı ortaya çıktı. İnşallah yazımız bu iki güzel projenin yeniden gündeme gelmesine vesile olur. Mevlevihaneleri “Türkiye’deki Mevlevihaneler” ve “Yurt Dışındaki Mevlevihaneler” başlığı altında iki ayrı bölüm hâlinde ele aldık. Araştırmamızın ilk bölümünü oluşturan “Türkiye’deki Mevlevihaneler Hakkında Güncel Bilgiler” başlıklı yazımız 8 Ekim 2025 - 15 Ekim 2025 tarihlerinde Merhaba gazetesi Akademik Sayfalar ilavesinde yayımlandı. Okumakta olduğunuz bu yazı ise araştırmamızın ikinci bölümünü oluşturmaktadır.

Ahmet KUŞ

Atina Mevlevihanesi (Yunanistan): 1458’den itibaren bir Osmanlı şehri olan Atina, 1829’da imzalanan Edirne Antlaşması’ndan sonra kurulan Yunanistan’a bırakılmıştır. Bu tarihten sonra Osmanlı Dönemi’ne ait yapıların bazıları yıktırılmış ya da başka amaçlarla kullanılmaya başlamıştır. Atina’da bulunan Osmanlı yapılarından biri de mevlevihaneydi. Roma Agorası içerisinde bulunan Atina Mevlevihanesi’nden

geriye sadece Rüzgâr Kulesi denilen yapı kalmıştır. Semavi Eyice, 1954’te Türkiye’de Mecmuası’nda yayımlanan “Yunanistan’da Türk Mimari Eserleri” başlıklı yazısında Atina’daki Rüzgâr Kulesi’nin, yakınında bulunan İbrahim Efendi Tekkesi’nin müstemi-latı olarak kullanıldığını

nı yazmıştır. Kule, M.Ö.1. yüzyılın ilk yarısında Andronikos Kyrristos tarafından rüzgâr kulesi olarak yaptırılmıştır.

Seyyahların yazıları ve resimleri, tarih boyunca farklı amaçlar için kullanılan bu kulenin bir dönem de Mevleviler tarafından kullanıldığını teyit etmektedir. Bu çizimlerden biri olan 1793 tarihli “Atina’daki Rüzgâr Tapınağı’nın görünümü” adlı gravür James Stuart ve Anthony Walker’e aittir. Oyma baskı resmin altında açıklama olarak “Arka planda Akropolis ile Andronikos Kyrristos’un hidrolik saati. Anıtın kapısının önünde sırtı dönük duran uzun saçlı figür, anıtı tekke olarak kullanan semazenlerin lideri Şeyh Mustafa’dır. Ay-

rıca kızları ve hizmetçisiyle yürüyüşe çıkan yüksek sosyete mensubu bir hanım tasvir edilmiştir.” ifadesi yer almaktadır. Bu resim Alessandro Bisani tarafından hazırlanan “Avrupa, Asya ve Afrika’nın Bir Kısımında Pitoresk Bir Tur: Toplumun Mevcut Durumu, Antik Yapıların Kalıntıları” adlı eserinde yer almaktadır.⁽¹⁾ Resmin bulunduğu kitap Atina’daki Genadios Kütüphanesi-Atina’daki Amerikan Klasik Çalışmalar Okulu koleksiyonunda yer almaktadır.

Arkeolog, ressam Edward Dodwell ve seyahat arkadaşı ressam Simone Pomardi’nin çizdiği resimler tekke hakkında malumat vermektedir. Özellikle Edward Dodwell’in 1805’te çizdiği iki resim kulenin içini ve girişini gösterdiği için son derece kıymetlidir. Resmin biri Rüzgâr Kulesi içerisinde farklı kıyafetli kişilerden oluşan bir kompozisyona sahiptir. Bu resimde kule içerisinde bulunan diğer şahısların yanı sıra başında sikke bulunan bir Mevlevi dervişi; mihrap ve duvarda asılı olan hat levhaları da görülmektedir. İkinci resimde ise ön planda kulenin giriş kapısı üzerinde yer alan kelime-i tevhid yazısı, geri planda mihraba sırtı dönük olarak oturan ve cemaate vaaz

Atina Mevlevihanesi Rüzgâr Kulesi

eden şeyh görülmektedir. Bu resimde de cemaatin içerisinde başında Mevlevi sikkesi bulunan dervişler vardır. Rüzgâr Kulesi’nin Mevleviler tarafından kullanıldığını gösteren resimler sadece bunlarla sınırlı değildir. Biz örnek olması açısından sadece bu iki resmi ele aldık. Edward Dodwell, arkadaşı Simone Pomardi’yle birlikte gerçekleştirdiği Atina seyahatine ait “A Classical and Topographical Tour Thorough Greece During The Years 1801, 1805 and 1806” adlı kitabında resimleri açıklayıcı yazılarla birlikte yayımlamıştır. Rüzgâr Kulesi’nin içini gösteren bu

(1) Seyahatnameler, <https://el.travelogues.gr/item.php?view=60899> (Erişim 30 Haziran 2025).

resmin açıklama yazısında Rüzgâr Kulesi'nin küçük bir semahane olduğunu, Mevleviler tarafından kullanıldığını ve her cuma günü burada sema ayini düzenlendiğini de belirtmiştir.

P. Morgüten tarafından çekilen 1870 tarihli bir fotoğrafta ise kulenin yan tarafında üç katlı bir bina, bir çifte hamam ve hamamın arkasında bulunan bir binanın çatı katı görülmektedir. Her ne kadar binaların hangi amaçla kullanıldığı bilinmese de bu binaların da mevlevihanenin müstemilatı olma ihtimali bulunmaktadır.

Bağdat Mevlevihanesi (Irak): Hakkında bilgi bulunmadığı için Bağdat Mevlevihanesi'ni "Dünya Mevlevihaneleri Fotoğraf Albümü"ne almamıştık ama 2025'te bu makaleyi hazırlarken mevlevihaneye ilgili bazı bilgileri tespit ettik. Evliya Çelebi, Bağdat Mevlevihanesi'nden Bağdat'taki 700 tekkenin en meşhurlarından biri olarak bahsetmiştir. Larendeli Cünûnî Ahmet Dede çilesini tamamladıktan sonra Bağdat Mevlevihanesi'ne gitmiş ve orada mesnevihan olarak görev yapmıştır. Mustafa Kara'ya göre Cünûnî Ahmet Dede, Bağdat'ta sürdürdüğü mesnevihanlık hizmetiyle Mevleviliğin Arap topraklarında tanınması ve yerleşmesine katkıda bulunmuştur. Bestekâr Osman Dede de Bağdat Mevlevihanesi'nde yetişmiştir. Ahmet Cünûnî Dede 1611'de yerine Ahmed Niyazi Dede'yi halife bırakarak Konya'ya dönmüştür.⁽²⁾

Bağdat Mevlevihanesi, Dicle Nehri kıyısına yakın bir yerde bulunuyordu. Dr. Amin Yousef Awda, tawaseen.com adlı internet sitesinde yayımlanan "Osmanlı İmparatorluğu'nda Mevlevi Tarikatı" başlıklı yazısında Bağdat Mevlevihanesi hakkında şu bilgilere yer vermiştir: "Bağdat'ta Mevlevilik vardı ve Divan katibi olan Muhammed Çelebi 999/1591'de Muhammed bin Ahmed et-Tevlin döneminde burada bir zaviye kurmuştur. Usta hattatlar ve üstün hocalar yetiştiren bu zaviye daha sonra Bağdat Valisi Davud Paşa (Kölemen) (D.1774-Ö.1851) tarafından 1242/1826'da yıktırılarak yerine Mevleviyye Camii adıyla bir cami yaptırılmıştır. Bu cami daha sonra yanında bulunan Âsafîye Medresesi'nden dolayı El Âsafîye Camii adıyla anılmaya başlamıştır."⁽³⁾

"Irak'ta Türk Mimari Eserlerinin Gelişmesi" başlıklı doktora tezini hazırlayan Abdüsselam Uluçam ise Şüheda Köprüsü'nün yakınında bulunan Âsafîye Camii hakkında şu bilgileri vermektedir: "1816-1831 yılları arasında vezirlik rütbesiyle Bağdat valiliği yapan Davud Paşa âlim, adil ve zahid bir kimse olduğundan "Âsafü'z-zaman" (zamanın veziri) lakabıyla anılmış ve camiye de bundan dolayı Âsafîye Camii denilmiştir. İki kubbeli ve çifte minareli olarak tuğladan inşa edilen cami, tekmeden kalan türbeyle birlikte kare plana sahiptir. 1964'te köprünün genişletilmesi sebebiyle kuzey-

(Erişim 12 Mayıs 2025)

(3) Dr. Amin Yousef Awda, "Osmanlı İmparatorluğu'nda Mevlevi Tarikatı", <https://tawaseen.com/?p=4159>, (Erişim 12 Mayıs 2025)

(2) Mehmet Ünal, "Cünûnî Ahmed Dede", <https://tejs.yesevi.edu.tr/madde-detay/cununi-ahmed-dede-larendeli>.

batıdaki minaresi yıkılarak diğer minaresine ikinci şerefe eklenmiştir. Daha sonraki tamirlerde de kubbelerle son cemaat yeri, revaklar ve cephe süslemeleri yenilenmiştir. Orta kapı üzerinde dört beyitlik çinili inşa kitabesi yer almaktadır. Ortadan geniş bir kemerle ikiye bölünen harim kısmı dokuzar metre çapında iki kubbeyle örtülüdür. Âsafiye Camii mihrap konumundaki aksaklık dışında, Dicle Nehri'nin kıyısında ferah mekânıyla Bağdat mimarisine değişik bir plan anlayışı getiren güzel bir Osmanlı eseridir.”⁽⁴⁾

Bahçesaray Mevlevihanesi (Kırım-Ukrayna):

Gözleve Mevlevihanesi gibi hakkında pek fazla bilgi bulunmayan Bahçesaray Mevlevihanesi'yle ilgili, şehri ziyaret eden seyyahlar bazı bilgiler aktarmıştır. Bahçesaray Mevlevihanesi, Büyük Han Camii yakınında yer alıyordu. Büyük Han Camii, I. Sahib Giray Han tarafından 1532'de yaptırılmıştır. Kırım'da Mevlevilik tarihiyle ilgili çok az bilgi bulunsa da hanların bazılarının Mevleviliğe ilgi gösterdiği bilinmektedir. Örneğin, II. Selim Giray Han, Sultan Murat zamanında gözden düşerek Konya'ya gönderilmiş ve orada vakitini Hazreti Mevlâna Tekkesi'nde ibadetle geçirmiştir. IV.

Bahçesaray Mevlevihanesi - Büyük Han Camii Kırım

Mehmet Giray Han (Ö.1674) ise Bahçesaray civarında bir mevlvihane yaptırmıştır. Ayrıca Bahçesaray'da bir hamam yaptırıp hasılatını hanların ruhlarına tilavet olunacak cüzler için vakfetmiştir. IV. Mehmet Giray Han'ın daha başka birçok hayratı vardır.⁽⁵⁾

Anatole N. Demidoff (1813-1870) Bahçesaray Mevlevihanesi'nden bahseden seyyahlardan birisidir. Demidoff, Eylül 1837'deki seyahati sırasında

(4) Abdüsselam Uluçam, "Âsafiye Camii", TDV İslam Ansiklopedisi, c. 3, İstanbul, 1991, s.455-456.

(5) Nicole Kançal Ferrari, "Bahçesaray'daki Hansaray'ın Yerleşim Düzeni ve Mimarisi", İstanbul Üniversitesi Doktora Tezi, Cilt 1, İstanbul 2004, s.153.

Bahçesaray'daki Büyük Han Camii'nde bir sema ayinini izlemiş ve bu olayı eserinde anlatmıştır: “İyi talihimiz birkaç rubleyle beraber bize yardım etti. Bir akşam Tatarların bir dinî merasimine kendimizi kabul ettirdik. Aşağı yukarı saat dokuzda, hepsi sakallı ve ihtiyar yirmi derviş caminin ortasına gelip bir halka hâlinde durarak yerleştiler. Muhterem bir molla ortalarında duruyordu. İhtiyar dervişler kendi kendilerine usul usul dönmeye başladılar. Bu esnada merkeze yerleşen molla aksi istikamette daha süratle dönüyor ve teganniye hükmediyordu. Zaman zaman bütün derviş taçları, molla'yı selamlamak için mihanikî bir kat'iyetle eğildiler.”⁽⁶⁾

Rıza Duru'nun “Mevlevîname” adlı kitabının 446. sayfasında bulunan “Kırım'daki Mevlevihaneler” bölümünde “Meçhul Bir Seyyah” başlığıyla Büyük Han Camii'nin semahane olarak kullanıldığından bahsedilmektedir: “(Çürüksu) üzerindeki köprü'nün öte tarafı, geniş bir avluya ve çok hoş bir görünüşe geçit verir. Sağa doğru, sırayla, Şark'ın resim gibi ölçsüzlüğüyle, birkaç giriş ve çatı teşkil eden, tek katlı ama gayri müstevi birkaç ana bina vardır. Burası hanların eski ikametgâhıdır. Sola doğru, sarayla karşı karşıya, iki minaresi olan bir cami bulunur. Caminin içerisine niyazlara ve dönen dervişlerin talimlerine iştirak eden yabancı seyirciler için bir mahfil kurulmuştur. Sonra hanların mezarlarını ihtiva eden bir mezarlık vardır.”⁽⁷⁾ Yine Rıza

Duru'nun “Mevlevîname” adlı kitabının 445. sayfasında James Webster'ın 1830'da Londra'da basılan “Webster's Travels Turkey And Egypt” adlı iki ciltlik kitabının birinci cildinin 80-81. sayfalarında yer alan Hansaray'la ilgili bir gravür bulunmaktadır. Gravürün altında “Kırım Hanlarının Türbeleri, Arkada Dönen Dervişlerin Camii” yazmaktadır.

2006'da “Dünya Mevlevihaneleri Fotoğraf Albümü”nü hazırlarken Kırım seyahatimiz sırasında Bahçesaray'a gidip Büyük Han Camii ve diğer tarihî eserleri de ziyaret etmiştik. Tabii o dönemde bu caminin Mevleviler tarafından semahane olarak kullanıldığını bilmiyorduk. Büyük Han Camii'nin dış cephesinde bir aynalı tuğra ve “mekânü âsitanehu” yazılı bir hat levhası bulunmaktadır. Bu ifade de buranın vaktiyle tam teşekküllü bir tekke olduğunun delilidir. Caminin duvarlarında daha başka hatlar da bulunmaktadır. Kırım'da Mevlevilik tarihi araştırmaya değer bir konu, şayet ülkemize üniversite tahsili yapmak için o bölgeden gelen öğrencilere bu konuyla ilgili yüksek lisans veya doktora tezi verilirse yeni bilgiler ortaya çıkabilir.

Dede Hamdi Mevlevihanesi (Kerkük-İrak): Hakkında bilgi bulunmadığı için Kerkük Dede Hamdi Mevlevihanesi'ni “Dünya Mevlevihaneleri Fotoğraf Albümü”ne almamıştık ama 2010'da Prof. Dr. Haşım Karpuz mevlevihaneye ilgili Merhaba

(6) Rıza Duru, Mevlevîname, Konya Valiliği İl Kültür Müdürlüğü, Konya 2015, s.446.

(7) Yazarı bilinmeyen, “Fragments d'un Voyage dans la Cri-

mée Meridionale”, Le Magasin Pittoresque, Haz. Edouard Charton, C. XXIII, 1855, s.154. (Bahçesaray-Kırım)

gazetesi Akademik Sayfalar ilavesinde bir makale yayımladı. Kerkük'teki iki mevlevihaneden biri olan Dede Hamdi Mevlevihanesi, Piryadı Mahallesi'nde Musalla semtine uzanan cadde üzerinde bulunmaktadır. Veled Çelebi'ye göre tekkenin kurucu şeyhi Hacı Mehmed Dede Efendi, 1912'deki şeyhi ise Mehmed Hamdi Dede'dir. Sezai Küçük'ün yayımladığı listeye göre 1883'te faal olan tekkenin postnişinliğine 1888'de Mehmed Hamdi Dede atanmıştır. Atama kararı Mehmet Hamdi Dede'nin torunu Nihat Ketene tarafından Kerkük Vakfı'na bağışlanmıştır. Mehmet Hamdi Dede, Kerkük'te bir han ve hamam yaptırmıştır. Dede Hamdi Mevlevihanesi'nin ne zaman kurulduğu bilinmemektedir. Suphi Saatçi'nin yayımladığı fotoğraflardan anladığımız kadarıyla geniş bir avlu etrafında bulunan derviş hücreleri iki katlıdır.⁽⁸⁾ Haşim Karpuz'un bu makalesi 15 yıl önce yayımlanmıştır. Kerkük'teki Dede Hamdi Mevlevihanesi'nin günümüzde ne durumda olduğu hakkında bilgi bulunmamaktadır.

Durbalı Sultan Tekkesi (Farsala-Yunanistan): Farsala günümüzde Yunanistan'ın Teselya bölgesinde, Larissa'nın (Yenişehir) güneyinde bulunan bir şehirdir. Farsala'nın Osmanlı Dönemi'ndeki adı Çatalca'dır. Çatalca, Yıldırım Beyazıt'ın 1394'teki Teselya Seferi sırasında fethedilmiştir. 1881'de Berlin Antlaşması'nın ardından Çatalca, Teselya'nın geri kalanıyla bir-

likte Yunanistan'ın bir parçası olmuştur. II. Cihan Harbi'ndeki bombardıman ve 1954 depremi sebebiyle kasabadaki binalar ve tarihî yapılar büyük hasar görmüştür. Asıl adı "Torbalı Sultan Tekkesi" olan yapının adı zamanla "Durbalı Sultan Tekkesi"ne dönüşmüştür. Yakınındaki İrenli (Örenli) köyünden dolayı "İreni Tekkesi" adıyla da bilinen tekke engebeli bir arazide bulunmaktadır. Tekke, Torbalı (Durbalı) Sultan tarafından 1492'de kurulmuştur. Tekke, Aziz George'a adanmış 10. yüzyıldan kalma bir Bizans manastırının kalıntıları üzerine inşa edilmiştir. Arkeolog ve Osmanlı tarihçisi Frederick William Hasluck'a (1878-1920) göre tekke 17. yüzyıldan itibaren Mevleviler tarafından kullanılmaya başlanmıştır. 18. yüzyılda da Tepeledenli Ali Paşa'nın teşvikiyle tekrar Bektaşî Tekkesi'ne dönüştürülmüştür. Arkeolog Frederick Hasluck 1882'den önce tekkede 55 derviş yaşadığını ama Selanik'in Yunanistan'a katılması sonucunda sadece 3 derviş kaldığını aktarmıştır. Hasluck 1914'te tekkeyi ziyaret ettiğinde bir şeyh ve birkaç dervişle karşılaşmıştır. 1925'ten sonra Arnavutluk kralı Ahmet Muhtar Bey Zogoğlu'nun baskılarından kaçan Arnavut Bektaşîler tekkeye sığınmıştır. Tekke 1973'e kadar Arnavut Bektaşîler tarafından kullanılmıştır. Mart 1973'te ölen son Bektaşî şeyhi Seyyid Baba iki türbeyi birbirine bağlayan sonradan yapılmış koridora defnedilmiştir. Seyyid Baba'nın ölümünden kısa bir süre sonra halılar, kandiller, el yazması levhalar çalınmıştır. 1990'lı yıllarda fanatik Yunan milliyetçileri

(8) Haşim Karpuz, "Kerkük Mevlevihanelerinden Günümüze Kalarlar", Merhaba Akademik Sayfalar, c.10, s.13, 14 Nisan 2010, s.196-197.

Filibe Mevlevihanesi

türbeleri kötü kullanıp eşyalara ve mezarlara zarar vermişlerdir. Tekkenin etrafı kuleler ve siperlerle güçlendirilmiş bir duvarla çevrilidir. Güneyde mezarlık ve kuzeyde yerleşim alanı olmak üzere iki büyük alandan oluşan külliye'nin girişinde bir su kaynağı vardır. Yerleşim alanında misafirhaneler, büyük bir tekke binası, ahırlar, mutfak, depo odaları gibi yapılar bulunuyordu. Bu binaların çoğu bugün harap bir vaziyettedir.⁽⁹⁾ Mezarlıkta bulunan bazı Bektaşî mezarları Osmanlı Dönemi'ne aittir. Mezarlık zaman içerisinde tahrip olsa da küçük türbenin girişinin yakınında Mevlevî sikkeli bir mezar taşı bulunmaktadır. Mezar taşını 2023'te storymaps.arcgis.com internet sitesinde yayınlanan bir fotoğraftan tespit ettiğimiz için taşın yazılarını okuma imkânımız olmadı. Leskovik eşraf ve hanedanından Rüstem Paşa'nın oğlu Kani Paşa

da (1848-1918) bu mezarlıkta medfundur. Tekkeden günümüze iki türbe ve mezarlık sağlam olarak ulaşmıştır. Türbelerin yapımında taş ve tuğlanın yanı sıra devşirme malzemeler de kullanılmıştır. Diğerine göre daha büyük olan türbenin ön cephesinde dört sütuna oturan bir revak vardır. Günümüzde düz çatıyla örtülü olan revakın orijinal hâli üç kubbelidir. Bu bölüm camilerin son cemaat yerine benzediği için yapı türbeden ziyade bir camiye çağrıştırmaktadır. Muhtemelen harime sandukalar sonradan koyulmuş olmalıdır. Tekke günümüzde Yunanistan'a Arnavutluk'tan göç eden Bektaşîler tarafından gayriresmî olarak kullanılmaktadır. Tekkeyi sahiplenen Bektaşîler, Yunanlılara şirin görünmek için türbelerin içini, giriş kısımlarını ve giriş kapısını Alevî-Bektaşî kültürüyle ilgili resimlerin yanı sıra Hristiyanlıkla ilgili resim ve simgelerle donatmışlardır.

(9) Machiel Kiel, "Orta Yunanistan'daki Durbalı Sultan Bektaşî Tekkesi", Osmanlı Toplumunda Tasavvuf ve Sufiler (Haz. Ahmet Yaşar Ocak, Türk Tarih Kurumu, Cilt 1, Ankara, 2014, s.547-572.

Filibe Mevlevihanesi

Filibe Mevlevihanesi (Bulgaristan): Günümüzde Plovdiv olarak anılan Filibe, Bulgaristan'ın güney kesiminde yer almaktadır. Filibe, Osmanlılar tarafından 1363'te fethedilmiştir. Hisar semtinin Sıborna Sokağı'nda yer alan Filibe Mevlevihanesi'nin yapılış tarihi hakkında birkaç görüş bulunmaktadır. Bulgar kaynaklı eserlerde yapılış tarihi olarak 1553 yılı verilirken, Türk kaynaklarda bu tarih 17. yüzyılın sonu olarak gösterilmektedir. İtalyan gezgin Veranti Buda'dan "Adrianopola" adlı eserde 1553'te Filibe ziyaretinden bahsederken burada bir mevlevihane olduğunu yazmıştır. Evliya Çelebi "Seyahatname"sinde Filibe'den geçiş tarihi olarak 1652'yi vermiş ve burada mevlevihane olmadığını bildirmiştir. Machiel Kiel ise Filibe makalesinde, Macaristan'ın Peç bölgesinin Avusturyalıların eline geçmesiyle beraber Filibe'ye gelen Müslüman göçmenlerin, 17. yüzyılın sonlarında burada bir mevlevihane kurduklarını yazmıştır. Bir za-

manlar Filibe Mevlevihanesi cami, semahane, imaret, medrese, derviş hücreleri gibi bölümlerden oluşuyordu. Mevlevihane 19. yüzyılın sonlarında terk edilmiştir. Semahane bir dönem jimnastik salonu, daha sonra depo olarak kullanılmıştır. Geçen asrın 70'li yıllarında bir müddet ateist propagandaları için sergi salonu olarak kullanılmıştır. Aynı dönemde Filibe'de bulunan birçok Osmanlı mimari eseri yıkılmış ve deprem bahane edilerek tahrip edilmiştir. Bu yıkım politikalarından mevlevihane de nasibini almıştır. 1970'te yapılan arkeolojik kazılardan sonra Hisar semti tarihî alan olarak ilan edilmiş ve mevlevihane de restore edilmiştir. Mevlevihane 1974'ten itibaren Pildin Restoran tarafından kullanılmaya başlamıştır. Bugün mevlevihanenin ayakta kalan ve orijinal hâline uygun şekilde restore edilen tek kısmı semahanedir. Girişin hemen sağında, binanın geçmişini anlatan Romalılar, Bulgarlar ve Osmanlılar dönemlerine ait tasvirler vardır.

Bu kısmın sağ tarafında derviş hücreleri bulunmaktadır. Derviş hücrelerinin ara duvarları yıkılarak geniş bir salona dönüştürülmüştür. Oradan uzun bir koridordan geçildikten sonra restoranın yemek salonu olarak kullanılan semahaneye ulaşılmaktadır. Semahane ve mutriban mahfili aslına uygun şekilde restore edilmiştir. Semahanenin altında antik bir kalıntı bulunmaktadır.⁽¹⁰⁾ Kanaatimize göre Filibe Mevlevihanesi muhtemelen 17. yüzyılın sonlarında yapılmış olmalıdır çünkü Filibe Mevlevihanesi, Peç'in siyasi durumunun bozulması üzerine Filibe'ye yerleşen Peçevî Ahmet Arif Dede adına kurulmuştur. Mevlevihanenin ilk şeyhi olan Peçevî Ahmet Arif Dede 1714-1715'te İstanbul Yenikapı Mevlevihanesi'nin dokuzuncu şeyhliğine getirilmiş ve vefat ettiği 1724'e kadar bu görevde kalmıştır. 2006'da "Dünya Mevlevihaneleri Fotoğraf Albümü"nün çekimleri için Filibe'ye gittiğimizde Filibe Mevlevihanesi restoran olarak kullanılıyordu. Restoranın sahibi, Filibe Başkonsolosluğumuzun ricası üzerine, öğle servisi başlayana kadar izin vermiş ve çekimleri tamamlamıştık.

Yüksek Mimar Mehmet Emin Yılmaz, biz bu yazıyı hazırladığımız Nisan 2025'te restoranın bir süreden beri kapalı olduğunu söylemişti. Yıldırım Ağanoğlu ise gzt.com internet haber sitesinde 27 Aralık 2024'te yayımlanan Filibe'yle ilgili bir yazısında, "Filibe Mevle-

vihanesi restore edilse de 2023'e kadar maalesef içkili bir lokantaya dönüştürüldü. Günümüzde Filibe Türklerinin kurdukları bir vakıf aracılığıyla mevlevihane binası satın alındı. T.C. Filibe Başkonsolosluğu'nun yaptığı açıklamaya göre mevlevihane binasında çok yakında bir kültür merkezi açılacak." ifadelerine yer vermiştir.⁽¹¹⁾ Temennimiz Filibe Mevlevihanesi'yle ilgili bu güzel haberin kısa sürede uygulamaya geçmesidir.

Gözleve Mevlevihanesi (Kırım-Ukrayna):

Eski Odunpazarı semtinde yer alan Gözleve Mevlevihanesi hakkında pek fazla bilgi bulunmamaktadır. Bizim Gözleve olarak adlandırdığımız şehre Tatarlar Kezlev, Ruslar ise Yevpatoriya diyorlar. Dervişler Tekkesi, Cuma Camii ve Aziz Baba Tekkesi adıyla da bilinen mevlevihanenin 16. yüzyılda inşa edildiği tahmin edilmektedir. Mevlevihanenin görevlisi Alife Yaşlavskaya'nın 2006'da bize anlattığına göre II. Yekaterina zamanında mevlevihaneyi tahrip eden Ruslar, Mevlevî dervişlerini de idam etmişler. Tekke 1944 sürgünü sırasında Rus uçakları tarafından bombalanmış. Cami ve tekkenin restorasyonu sırasında avlu içerisindeki kuyudan Müslümanlara ait yüzlerce iskelet çıkarılmış. Mevlevîhaneden günümüze sadece yıkık bir cami ve semahane-derviş hücreleri ulaşmıştır. 2006'da eğitim binası olarak kullanılan semahanenin günümüzde ne durumda olduğu bilinmemekte-

(10) Aydan Yumerov, "Bir Osmanlı Şehri Olarak Filibe ve Filibe Mevlevihanesi", Mütefekkir, sayı 1, Ağustos 2014, s.193-211.

(11) Yıldırım Ağanoğlu, "Yedi Tepeye Kurulmuş Roma ile İstanbul'un Kardeş Şehri Filibe", <https://www.gzt.com/skyroad/yedi-tepeye-kurulmus-roma-ile-istanbulun-kardes-sehri-filibe-3791853>, (Erişim 29 Nisan 2025)

dir. Ayrıca “Dünya Mevlevihaneleri Fotoğraf Albümü”nü hazırladığımız dönemde avluda bir su kuyusu, mezar taşları ve kime ait olduğu bilinmeyen bir mezar bulunuyordu. Semahanenin yan tarafındaki cami ise harap bir vaziyetteydi. Sadece dört duvarı ve yarım minaresi ayakta kalmıştı.

Muntazam taştan inşa edilen semahane içten ve dıştan kare planlıdır. Semahane içerisinde farklı büyüklükte yirmi adet derviş hücresi bulunmaktadır. Batı cephesinde tek girişi bulunan semahanenin 1996’da yapılan restorasyonda tuzlu kum kullanıldığı için sıvaları dökülmüştür. Daha sonra başlayan ikinci restorasyon ise kaynak yetersizliğinden tamamlanamamıştır. Mevlevihanenin arsasına inşa edilen yeni bina 2006’da Etnografya Müzesi olarak kullanılıyordu ve müzeyle Alife Hanım ilgileniyordu. Caminin batısında yer alan müze binası 2000’li yılların başında inşa edilmiştir. Su kuyusu müze binasıyla cami arasında yer almaktadır. Etrafı duvarlarla çevrili geniş bir arazi içerisindeki Etnografya Müzesi ve mevlevihanenin batıdaki cümle kapısı üzerinde Kırım Hanlığı’nın simgesi bulunmaktadır. Bu binaların korunması ve Etnografya Müzesi’ne dönüştürülmesi büyük oranda Alife Hanım ve onun gibi bilinçli Tatarlar sayesinde gerçekleşmiştir. Gözleve Etnografya Müzesi 2006’da Kırımlı Müslümanlara bir halk eğitim merkezi gibi hizmet vermektedir. Müzede Alife Hanım gözetiminde el işleri, güzel sanatlar, Kur’an-ı Kerim kursları düzenlenmekteydi. Kırım bölge-

sinden toplanan etnografik eserler ve Rus zulmünü belgeleyen fotoğraflar sergileniyordu. O dönemde mevlevihanenin avlusu çok bakımlıydı. Avluda duvara bitişik vaziyette güzel bir çeşme bulunuyordu. Çeşmeyi Gözleve ile kardeş şehir olan Siflik Belediyesi yaptırmıştır.

2014’te olağanüstü bir gelişme yaşandı ve Rusya meşru olmayan bir referandumla Kırım’ı ilhak etti. Kırım topraklarının tamamen Ruslaştırılması politikası çerçevesinde yarımadada bulunan Kırım Tatarlarının evlerine, camilere ve okullara Rus güvenlik görevlileri tarafından baskınlar yapıldı. Tabii bu süreçten Gözleve Mevlevihanesi de olumsuz etklendi. Aralık 2017’de Alife Yaşlavskaya, Gözleve Mevlevihanesi’nin eski statüsünü kazanması için Konya’ya geldi ve şehrimizde yetkililerle bazı görüşmeler yaptı. Kırım’da yönetim Ruslara geçince Alife Hanım’ın Gözleve Mevlevihanesi’ndeki görevine son vermişler. Daha sonra mevlevihane bir ticarethane gibi kullanılmaya başlamış. Alife Yaşlavskaya, Konya’da bulunduğu günlerde Gözleve Mevlevihanesi’nin aslına uygun olarak kullanılması için bir imza kampanyası düzenledi ve Anadolu Ajansı muhabiri Melike Kınacı’ya verdiği beyanatta mevlevihanenin durumu hakkında şu sözlerle yer verdi: “17 yıl boyunca gönüllü olarak Gözleve Mevlevihanesi’ne hizmet ettim ama yönetim değişince mevlevihaneyi elimizden aldılar ve adeta bir ticarethane gibi çalıştırmaya başladılar. Kültürümüzü, tarihimizi değiştirmeye çalışıyorlar. Orayı bir turistik merkez

hâline getirdiler. Zikir yok, Kur'an okuma yok, şu anda orada gerçek Mevlevilik yok... Sanatçılar gösteri yapıp para kazanıyorlar. Derdimiz büyük... Gözleve Mevlevihanesi'nin korunması ve aslına uygun olarak kullanılmasını istiyoruz. Türkiye'ye bunun için gelip imza toplamaya başladım. Bu imzaları ve yazdığım mektubu yetkililere ulaştıracağım. Derdimize bir çare bulunması için Müslümanlara ve tüm dünya halklarına sesleniyorum. Ben 80 yaşında bu mevlevihane için yola çıktım. Vasiyetim buranın yeniden Müslümanlığa dönmesi ve ilk zikirde gözlerimin kapanmasıdır. Kırım Tatarları olarak Türkiye'den de yardım bekliyoruz. Çocuklarımız öz kültürümüzle büyümeli... Abidelerimize, Müslüman mekteplerimize yardım gerekiyor.”⁽¹²⁾ Gözleve Mevlevihanesi'yle ilgili 2006'da Alife Yaşlavskaya tarafından yayımlanan “Derviş Tekkesi” adlı bir de 128 sayfalık kitap bulunmaktadır. Alife Hanım'ın 2006'da bize de hediye ettiği bu kitap şahsi kitaplığı-mızdaki en kıymetli eserlerden biridir.

Mevlevilik, Kırım'da da faal bir tarikattı. Mevleviler, Kırım Hanlığı Dönemi'nde toplumda seçkin bir yere sahipti. I. Hacı Selim Giray Han (1631-1704) Mevlevi tarikatının üyesi olarak sema ayinlerine mesnevihan olarak sık sık katılmıştır.⁽¹³⁾ Bahadır Giray Han'ın oğlu olan I. Hacı Selim Giray Han 1631'de

Bahçesaray'da doğmuştur. Silivri civarında bir çiftlik, değirmen ve dükkânlar vakfedip Kırım'da birçok imaret meydana getirmiştir. Ayrıca Nazım Mehmet, Hafız Post, Buhurîzade Mustafa İtrî, Sepetçizade Mehmet Ağa gibi edebiyatçıları ve sanatkârları himaye etmiştir. Bizzat kendisi de edebiyat ve musikiyle meşgul olmuştur. Arapça ve Farsça bilen Selim Giray, Kur'an'ı ve Mesnevi'yi ezberleyip “Selim” mahlasıyla şiirler yazmış ve tasavvufi besteler yapmıştır. Bahçesaray'daki zengin kütüphanesi 1736'da şehri istila eden Rus kuvvetlerince yakılarak imha edilmiştir.⁽¹⁴⁾

Hacı Haydar Mevlevihanesi (Kerkük-İrak): Hakkında bilgi bulunmadığı için Kerkük Hacı Haydar Mevlevihanesi'ni “Dünya Mevlevihaneleri Fotoğraf Albümü”ne almamıştık ama 2010'da Prof. Dr. Haşım Karpuz tekkeyle ilgili Merhaba gazetesi Akademik Sayfalar ilavesinde bir makale yayımladı. Kerkük'teki ikinci mevlevi tekkesi olan Hacı Haydar Mevlevihanesi, Bulak Mahallesi Ağabağı mevkiinde bulunmaktadır. 1890'lı yıllarda Haydar Dede tarafından kurulan mevlevihanenin 1912'deki postnişini Hacı Haydar Dede'dir. Sezai Küçük ve Veled Çelebi, Hacı Haydar Tekkesi'ni Kerkük'ün diğer adı olan Şehrîzor olarak kaydetmişlerdir. Ata Terzibaşı'nın 2009'da yayımladığı makaledeki fotoğraflardan anlaşıldığı kadarıyla bir avlu etrafındaki mekânlardan oluşan tekke oldukça harap bir vaziyettedir.⁽¹⁵⁾

(12) Melike Kınacı, “Ömrünü Adadığı Mevlevihane İçin Yollarda”, <https://www.aa.com.tr/yasam/omrunu-adadigi-mevlevihane-icin-yollarda/1019850>, (Erişim 1 Mayıs 2025)

(13) Güzel Tuymova, “Kırım ve Kazan Tatar İlahilerinde Ortak Vasıflar”, Karadeniz Araştırmaları, Sayı 13, Bahar 2007, s.147-152.

(14) Mustafa Eravcı, “Selim Giray”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.36, İstanbul, 2009, s. 428-429.

(15) Haşım Karpuz, “Kerkük Mevlevihanelerinden Gün-

Haşim Karpuz'un bu makalesi 15 yıl önce yayımlanmıştır. Kerük'teki Hacı Haydar Mevlevihanesi'nin günümüzde ne durumda olduğu hakkında bilgi bulunmamaktadır.

Hala Sultan Tekkesi (Larnaka-Güney Kıbrıs Rum Yönetimi):

Hala Sultan Külliyesi bugün Kıbrıs'ın Rum kesiminde, Larnaka şehrinin güneyinde, Tuz Gölü'nün yakınında yer almakta olup türbe, cami, tekke, çeşme ve mezarlıktan oluşan bir manzumdur. 1571'de Osmanlı Devleti adayı fethettikten sonra Hala Sultan'ın kabri ihya edilmiştir. 1760'da Şeyh Hasan Efendi tarafından üzerine bir türbe inşa edilmiş, türbenin çevresinde, Silahdar Kaptanbaşı Mustafa Ağa tarafından bir şadırvan ve bir tekke yaptırılmıştır. 1816'da ise Kıbrıs muhasıslı Seyyid Mehmet Emin Efendi tarafından cami yaptırılarak küçük bir külliye teşekkül ettirilmiştir. Caminin aynı zamanda tekkenin tevhidhanesi olarak da kullanıldığı anlaşılmaktadır. 25 kadar şeyhin postnişinlik yaptığı Hala Sultan Tekkesi 18. yüzyılda bir ara Mevlevi şeyhlerinin kontrolüne geçmiştir. Daha sonra tekke yeniden Nakşibendî şeyhleri tarafından yönetilmeye başla-

Hala Sultan Tekkesi

mıştır.⁽¹⁶⁾ 1963'te Rumlar tarafından işgal edilen tekke Kıbrıs Barış Harekatından sonra Rum kesiminde kalmıştır. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Türkiye ve KKTC vatandaşlarına sadece dinî bayramlarda Hala Sultan Tekkesi'ni ziyaret etme izni vermektedir.

Halep Mevlevihanesi (Suriye): Halep Mevlevihanesi, Fârisî olan Mirza Fulâd ve Mirza Ulvan tarafından kurulmuştur. Şîa inancına mensup olan bu iki kişi Halep'e yerleştikten sonra Mevleviliğe intisap edip Sultan Divâne Mehmet Çelebi'ye mürit

16. Ahmet Ögke, "Kıbrıs'ta Tasavvuf ve Lefkoşa Mevlevihanesi", 9. Türk Kültürü Kongresi Kıbrıs Bildirileri, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, Şubat 2024, s.113-134.

Halep Mevlevihanesi

olmuşlardır. İkili tekkeyi kendi imkânlarıyla yaptırmıştır. Mevlevihanenin bulunduğu semt günümüzde Babül Ferec adıyla bilinmektedir. Mevlevihane yapılmadan önce tekkenin yeri, etrafı boş küçük bir tepedir. Mirza Fulâd ve Mirza Ulvan burayı satın alıp tekke için vakfetmişlerdir. Halep Mevlevihanesi'nin ilk şeyhi 1530'da göreve başlayan Fakrî Ahmet Dede'dir. On üç yıla yakın meşihat makamında kalan Fakrî Ahmet Dede, "Mesnevi" sohbetleriyle halkın ve Halepli sufilerin dikkatini çekmiş, Mevlevi tarikatına çok sayıda kişinin intisabına vesile olmuştur. 1925'te Türkiye'de tekkelelerin kapatılması ve Abdülhalim Çelebi'nin aynı yıl vefatının ardından Muhammed Bâkır Çelebi, çelebilik makamını Halep'te

tesis etmiş ve Suriye'deki Fransız hükümeti tarafından da bu müessese tasdik edilmiştir. Böylece Halep Mevlevihanesi, Mevleviliğin asitanesi hâline gelmiştir. Mevlevihane bu yıllarda bütün olumsuzluklara rağmen Muhammed Bâkır Çelebi'nin önderliğinde Türkiye'den giden Mevlevi dedeleriyle fonksiyonunu icra etmeye devam etmiştir. 1943'te Muhammed Bâkır Çelebi'nin İstanbul'da vefatı ve bir yıl sonra Fransız hükümetinin Suriye'ye bağımsızlığını vermesi üzerine çelebilik makamı ve bu makamın imtiyazları kaldırılmıştır. Suriye'deki mevlevihanelerin vakıflarına ve mal varlıklarına el konulmuş ve tamamı Vakıflar Umum Müdür-

lüğü'ne bağlanmıştır. Mevlevihane, Suriye Evkaf Müdürlüğü tarafından zaptedilince muhiplerden bir Arap dergâha şeyh vekili tayin edilmiştir. 1950'li yıllardan itibaren Suriye'deki bütün tekke şeyhlerine vefatlarıyla kesilmesi şartıyla maaş bağlanmıştır. Şeyh ölünce yerine başka biri getirilmemiş ve böylece tekeler zamanla tasfiye edilerek evkafa mal edilmiştir. Daha sonraki yıllarda semahanesi mescide dönüştürülen tekke bugün Monlahane Camii adıyla bilinmektedir.⁽¹⁷⁾

(17) Sezai Küçük, "Suriye'de İki Mevlevihane: Halep ve Şam Mevlevihaneleri", Birinci Uluslararası Mevlâna, Mesnevi ve Mevlevihaneler Sempozyumu Bildirileri (19-21 Aralık 2001-Manisa Mevlevihanesi) Manisa 2002, s.283-316.,

2011’de başlayan Suriye iç savaşında Halep Mevlevihanesi’nin savaştan etkilenip etkilenmediği hakkında bilgimiz yoktu. Daha sonra öğrendiğimize göre savaşta zarar görmeyen mevlevihane 6 Şubat 2023 depremlelerinden etkilenmiştir. Çok araştırmamıza rağmen Halep Mevlevihanesi’nin Suriye iç savaşında zarar görüp görmediğini öğrenememiştik ama Nisan 2023’te Facebook’ta, Halep’te yaşayan İnşaat Mühendisi Mahmud Siket’in yaptığı bir paylaşım sonucunda mevlevihanenin ne durumda olduğunu öğrendik. Savaşta pek fazla zarar görmeyen mevlevihanede deprem sebebiyle ciddi hasarlar meydana gelmiş olup caminin kubbesinde ve duvarlarında çatlaklar oluşmuştur. Mihrap orijinal hâlini korumaktadır. Kadınlar mescidinin kubbesinde de çatlaklar oluşmuştur. Ayrıca mevlevihanenin avlu kapısının üzerinde yer alan özgün minaresinin özellikle şerefesinde ciddi hasar oluşmuştur. Paylaşılan fotoğraflardan anladığımız kadarıyla avludaki Mevlevi mezarları da savaşta pek fazla zarar görmemiştir. Son olarak Büyük Selçuklu Mirası Projesinin çekimleri için 2010’da Suriye’ye gitmiş ve Halep Mevlevihanesi’ni de ziyaret etmiştik. Matbah-ı şerif o zaman da harap durumdaydı ama deprem esnasında duvarların bir kısmı daha yıkılmıştır. 2023 depreminden sonra Halep Mevlevihanesi’nde bir onarım yapılıp yapılmadığı hakkında ise bilgi bulunmamaktadır.

Hanya Mevlevihanesi (Yunanistan): Hanya Mevlevihanesi 1880’de Kara Abdal Süley-

man Şemsi Dede tarafından kurulmuştur. 1885 tarihli mufassal vakfiyesinden edinilen bilgiye göre mevlevihane, Girit adasının Hanya sancağının Zirtop mevkiinde eski Tuzhane karşısında etrafı yüksek duvarlarla çevrili 35.000 m²’lik bir arazi üzerine tesis edilmiştir. Vakfiye düzenlendiği sırada mescidi, semahanesi, türbe ve haziresi, çile çıkarmaya, yemek pişirmeye ve çiledeki dervişlerin ikametine tahsis edilmiş mutfak, biri dolaplı iki su kuyusu ve sarnıcı bulunan mevlevihanenin haremlik ve selamlık binalarının inşaatları devam etmekteydi. Vakfiyeye göre bağ, meyve ve sebze bostanlarının mahsulleri öncelikle mevlevihanenin ihtiyaçları için kullanılacak, ihtiyaç fazlası ürün satılarak dergâha gelir temin edilecekti. Bu amaçla Hanya’da bir dükkân açılmış, ayrıca bir fırın ve değirmen işletilmiştir. Şemsi Dede’nin 1886’da vefatı üzerine yerine büyük oğlu Mehmet Şemseddin Efendi geçmiştir. 1924’te nüfus mübadelesi şartları gereği ailesini ve dergâhın bazı kıymetli eşyalarını, kütüphanenin bir kısmını, babasının ve bazı zevatın naaşlarını İzmir’e nakletmek için hazırlıklara başlayan Mehmet Şemseddin Efendi, İtalya’dan kiralanan geminin Hanya Limanı’na yanaştığını görünce fenalaşarak ölmüştür. Oğlu Bedri Efendi’nin (Özmen) gayretleriyle İzmir’e ulaşan Şemsi Dede, Mehmet Şemseddin Efendi ve diğer zevatın naaşları İzmir Mevlevihanesi’nin haziresine defnedilmiştir. İzmir Mevlevihanesi yıkılınca iki şeyhin naaşları Balçova Mezarlığı’na nakledilmiştir. Hanya’dan getirilen tekke eşyalarından sa-

Hanya Mevlevihanesi

kal-ı şerif İzmir Karantina Kilise Camii'ne (Hüsnu Atabek Camii), "Allah" ve "Muhammed" lafızlarıyla dört halifenin isimlerinin yazılı olduğu büyük levhalar İzmir Asansör Camii'ne, kitaplarla iki büyük kristal avize ve saat ise Mevlâna Müzesi'ne hediye edilmiştir.⁽¹⁸⁾ 2006'da kitap çalışmaları için Hanya'ya gittiğimiz zaman Hanya Mevlevihanesi, yetimler yurdu olarak kullanılmaktaydı.

Yunanistan basınında yayımlanan haberlerden öğrendiğimiz kadarıyla Hanya Mevlevihanesi günümüzde de aynı amaçla yani yetimler yurdu olarak hizmet vermektedir. Yunanistan Cumhurbaşkanı Katerina Sakellaropoulou 30 Ekim 2021'de Hanya Çocuk ve Gençlik Koruma Şubesi'ni ziyaret etmiş ve bu ziyaret bazı basın yayın organlarında haber olarak yer almıştır. Hania News adlı internet sitesinde yayımlanan haberden öğrendiğimize göre ziyaretin gerçekleştiği tarihte yetimler yurdunda ilkökul ve ortaokulda öğrenim gören 20 çocuk bulunmaktadır. 1924'teki nüfus mübadelesin-

den sonra mevlevihane, Hanya Yetimhanesi olarak kullanılmaya başlamıştır. 1974'te yetimhanenin ismi Hanya Erkek Çocuk Bakım Merkezi olarak değiştirilmiştir. 1999'da merkez, Özel İhtiyaç Sahipleri Rehabilitasyon Merkezi ve 2011'de Hanya Kronik Hastalıklar Hastanesi'yle birleşmiş ve Kasım 2013'te merkezin adı Hanya Çocuk ve Gençlik Koruma Şubesi olarak değiştirilmiştir.⁽¹⁹⁾ 28 Haziran 2023'te Haniotika adlı internet sitesinde yayımlanan bir haberde Hanya Mevlevihanesi'nin yine aynı amaçla kullanılmaya devam ettiği ve Girit Bölgesi Sosyal Refah Merkezi'ne bağlı olarak hizmet veren Hanya Çocuk ve Gençlik Koruma Şubesi'nin 11-22 yaşları arasında aile bakımından yoksun 16 çocuk ve gence ev sahipliği yaptığı belirtilmiştir.⁽²⁰⁾ Mevlevihanenin mermer şadırvanı ise Hanya şehir merkezinde bir park içerisinde bulunmaktadır.

-Devam edecek

(19) Editör Ekibi, "Cumhurbaşkanı Yetim Çocuklara Yönelik Bir Yapıyı Ziyaret Etti", <https://hania.news/2021/10/30>, (Erişim 8 Mayıs 2025)

(20) Maria Maraki, "Hanya Çocuk ve Gençlik Koruma Şubesi: Dün-Bugün-Yarın", <https://www.haniotika-nea.gr/parartima-prostiasis-paidioy-kai-neon-chanion-chthes-si-mera-ayriol>, (Erişim 8 Mayıs 2025)

(18) Mustafa Kara, "Hanya Mevlevihanesi", TDV İslam Ansiklopedisi, c. 16, İstanbul, 1997, s. 49-51.